

ทิศทางและมาตรการ
ส่งเสริม SMEs

ส่วนที่

04

OSMEP

Office of
Small and Medium
Enterprises Promotion

การศึกษาข้อมูลต้นกฎหมาย และกฎระเบียบ ที่มีผลกระทบต่อการค้าเป็นธุรกิจ ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

บทที่ 9

การศึกษาข้อมูลด้านกฎหมาย และกฎระเบียบที่มีผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ที่ภาครัฐมีให้ได้มากนัก อันเนื่องมาจากข้อจำกัดของ SMEs และกฎหมาย กฎระเบียบ โดยเฉพาะสิทธิประโยชน์ด้านภาษี เนื่องด้วย SMEs จำนวนมาก มิได้อยู่ในระบบภาษี และการใช้สิทธิประโยชน์ดังกล่าวนั้นยังมีเงื่อนไขและมีความยุ่งยากซับซ้อน จากการศึกษา พบว่า SMEs สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์การลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล สำหรับวิสาหกิจที่มีทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้วไม่เกิน 5 ล้านบาท ได้มากที่สุด เนื่องจากมาตรการนี้มีความชัดเจนและไม่มีเงื่อนไขในการใช้สิทธิที่อาจเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ส่วนการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีแก่นิติบุคคลที่ร่วมลงทุนกับ SMEs พบว่า ไม่มีการใช้ประโยชน์แม้แต่รายเดียว เนื่องจากเงื่อนไขที่กำหนดไว้ไม่สอดคล้องกับแนวทางการประกอบธุรกิจของนิติบุคคลร่วมลงทุน นอกจากนี้นิยาม SMEs ไทยค่อนข้างกว้าง ทำให้มาตรการในการส่งเสริม SMEs ไม่สามารถมุ่งเป้าไปที่กลุ่มธุรกิจที่มีขนาดเล็กที่ต้องการความช่วยเหลือที่แท้จริง ส่วนการศึกษาสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีสำหรับ SMEs ของประเทศต่างๆ พบว่า มีความหลากหลาย และมักผูกโยงเข้ากับการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ในด้านต่างๆ จากการศึกษาในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการทบทวนหลักเกณฑ์ในการจำแนกขนาดของ SMEs ที่สะท้อนโครงสร้างของขนาดของวิสาหกิจไทยที่แท้จริง และควรมีการติดตามประเมินผลการเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีของ SMEs ทุกมาตรการอย่างเป็นระบบ รวมถึงปรับปรุงดัชนีชี้วัดผลการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ให้สะท้อนภารกิจในการส่งเสริม SMEs มากกว่าการวัดผลการดำเนินงานในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งปรับปรุงมาตรการในการส่งเสริมการร่วมลงทุนกับ SMEs และควรมีการกำหนดโครงสร้างภาษีที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการจูงใจให้ SMEs เข้าสู่ระบบภาษีเพิ่มมากขึ้น

มาตรการเฉพาะกิจและแนวทางการดำเนินงาน
เพื่อให้ความช่วยเหลือเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อมจากผลกระทบ
ของอุทกภัย และการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำใหม่

บทที่ 10

มาตรการเฉพาะกิจ และแนวทางการดำเนินงาน เพื่อให้ความช่วยเหลือ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากผลกระทบ
ของอุทกภัย และการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำใหม่

10.1 มาตรการความช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐต่อวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมที่ประสบอุทกภัย

เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถพลิกฟื้นกลับมาเป็นกำลังสำคัญ
ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป จึงเห็นควรดำเนินการเพื่อให้ความช่วยเหลือ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในทุกภาคส่วน ดังนี้

1. มาตรการด้านสินเชื่อ

ด้านสินเชื่อในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำแนกได้เป็น 2
ส่วน คือ

1.1 มาตรการสินเชื่อที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งดำเนินการผ่าน
สถาบันการเงินของรัฐ โดยเน้นการเพิ่มสภาพคล่องแก่ผู้ประกอบการที่ประสบ
อุทกภัย ประกอบด้วย

1.1.1 สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำโดยความร่วมมือของธนาคารออมสิน

อัตราดอกเบี้ย : อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 3 เป็นระยะเวลา 3 ปี

วงเงิน Soft Loan จากธนาคารออมสิน : ธนาคารออมสินร่วมให้สินเชื่อกับธนาคาร
พาณิชย์ ในสัดส่วน ธนาคารออมสิน : ธนาคารพาณิชย์ เท่ากับ 50 : 50 โดย
ธนาคารออมสินจะฝากเงินกับธนาคารพาณิชย์ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.01
เป็นจำนวน 20,000 ล้านบาท เป็นระยะเวลา 3 ปี เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์สมทบ
ให้สินเชื่อกับผู้ประกอบการตามกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด

งบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุน : รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินให้ธนาคารออมสินใน
หลักการเกี่ยวกับการให้ธนาคารออมสินดำเนินโครงการ Soft Loan แทนธนาคาร

แห่งประเทศไทย เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1.2 มาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ประสบภัยพิบัติ ปี 2554 โดยธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.)

อัตราดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม : ธนาคารคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 8 ต่อปี ตลอดอายุสัญญา ทั้งนี้ ธนาคารคิดค่าธรรมเนียมในอัตราร้อยละ 0.1 ของวงเงินสินเชื่อที่ได้รับอนุมัติ โดยเรียกเก็บขั้นต่ำ 100 บาทต่อราย วงเงินอนุมัติสินเชื่อรวมของโครงการ : 2,000 ล้านบาท

1.1.3 สินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ผ่านกลไกการค้ำประกันในลักษณะ Portfolio Guarantee Scheme ของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (บสย.)

เงื่อนไขการค้ำประกัน :

- (1) ระยะเวลาการค้ำประกัน 7 ปี
- (2) ค่าธรรมเนียมค้ำประกันร้อยละ 1.75 ต่อปี ของวงเงินค้ำประกันสินเชื่อโดยรัฐบาลจะชดเชยค่าธรรมเนียมให้ใน 3 ปีแรก
- (3) สินเชื่อที่ได้รับจากสถาบันการเงินต้องเป็นสินเชื่อใหม่ และต้องไม่นำไปชำระหนี้กับสถาบันผู้ให้กู้ โดยกำหนดวงเงินค้ำประกันสูงสุดไม่เกิน 10 ล้านบาทต่อรายต่อสถาบัน
- (4) เป็น SMEs ตามกลุ่มเป้าหมายตามที่กำหนด และต้องไม่เป็นหนี้ NPL ก่อนวันที่ 1 สิงหาคม 2554

วงเงินสินเชื่อค้ำประกันรวม : 100,000 ล้านบาท

งบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุน : บสย. ขอรับชดเชยจากรัฐบาลเป็นจำนวนไม่เกิน 23,000 ล้านบาท ประกอบด้วย

- (1) ชดเชยค่าธรรมเนียมค้ำประกันร้อยละ 1.75 เป็นระยะเวลา 3 ปี หรือเป็นจำนวนทั้งสิ้น 5,250 ล้านบาท (คำนวณจาก $1.75\% \times 3 \times 100,000$)
- (2) ชดเชยส่วนต่างค้ำประกันชดเชยตามที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่เกิน 17,750 ล้านบาท

1.1.4 ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านธนาคารพาณิชย์ สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ และสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ 6 แห่ง

ได้แก่ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย วงเงินให้ความช่วยเหลือทั้งสิ้น 300,000 ล้านบาท วงเงินให้ความช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายละไม่เกิน 30 ล้านบาท บุคคลธรรมดา รายละไม่เกิน 1 ล้านบาท โดยการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของสถาบันการเงิน และ ธปท.คิดอัตราดอกเบี้ยที่คิดจากสถาบันการเงินร้อยละ 0.01 ต่อปี โดยให้สถาบันการเงินคิดจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และบุคคลธรรมดา ในอัตราไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี

1.2 มาตรการสินเชื่อของสถาบันการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการพักชำระหนี้เดิมหรือขยายระยะเวลาผ่อนชำระหนี้ การเพิ่มสภาพคล่องโดยการให้ลูกหนี้เดิมที่เป็นผู้ประกอบการกู้เพิ่มได้ รวมถึงการผ่อนปรนเงื่อนไข เช่น ยกเว้นดอกเบี้ยกรณีผิดนัดชำระ

นอกจากมาตรการใน 2 ส่วนข้างต้น ยังมีการดำเนินมาตรการด้านสินเชื่อโดยสำนักงานประกันสังคมร่วมกับสถาบันการเงิน เพื่อให้ความช่วยเหลือสถานประกอบการที่ประสบอุทกภัย คือ โครงการช่วยเหลือสถานประกอบการที่ประสบอุทกภัย โดยกำหนดวงเงินรายละไม่เกิน 1 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ 3 ต่อปี คงที่ 3 ปี สามารถยื่นกู้กับธนาคาร 3 แห่ง คือ ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

2. มาตรการด้านกฎหมาย - การประกันภัยกรณีสู่ทุกภัย

1.1 สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ได้ดำเนินการเร่งรัดให้บริษัทประกันภัยจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้เอาประกันภัยอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม ประกอบด้วย

1.2.1 กรณีประกันอัคคีภัย - ผู้ประกอบการที่ประสบอุทกภัยที่ทำประกันอัคคีภัย และต้องซื้อภัยคุ้มครอง “ภัยน้ำท่วม” “เพิ่มเติมไว้

1.2.2 กรณีประกันความเสี่ยงทรัพย์สิน - ผู้ที่ได้ทำประกันภัยความเสี่ยงภัยทรัพย์สิน (IAR) ซึ่งให้ความคุ้มครองความเสี่ยงภัยต่อทรัพย์สินที่เอาประกันภัย อันเกิดจากภัยต่างๆ รวมถึงภัยน้ำท่วมด้วย

1.2.3 กรณีประกันภัยธุรกิจหยุดชะงัก - คู่คุ้มครองกรณีผู้ประกอบการต้องปิดกิจการ และขาดรายได้จากภัยน้ำท่วมด้วย

1.2 การจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการประกันภัยพิบัติ พ.ศ. 2555 วงเงินความคุ้มครองและการจำกัดความรับผิดของกรมธรรม์ประกันภัยพิบัติ (Sub Limit) แบ่งตามประเภทของผู้เอาประกันภัยเป็น 3 ประเภท ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ดังนี้

- (1) บ้านอยู่อาศัย วงเงินความคุ้มครองไม่เกิน 100,000 บาท คิดอัตราเบี้ยประกันภัยที่ร้อยละ 0.5 ต่อปีของวงเงินความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัยพิบัติ
- (2) วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) หมายถึง ธุรกิจที่มีทุนประกันภัย ไม่เกิน 50 ล้านบาท จะจำกัดความรับผิดของกรมธรรม์ภัยพิบัติที่ไม่เกินร้อยละ 30 ของทุนประกันภัย คิดอัตราเบี้ยประกันภัยที่ร้อยละ 1.0 ต่อปีของวงเงินความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัยพิบัติ
- (3) อุตสาหกรรม หมายถึง ธุรกิจที่มีทุนประกันภัยตั้งแต่ 50 ล้านบาทขึ้นไป จะจำกัดความรับผิดของกรมธรรม์ภัยพิบัติที่ไม่เกินร้อยละ 30 ของทุนประกันภัย คิดอัตราเบี้ยประกันภัยที่ร้อยละ 1.25 ต่อปีของวงเงินความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัยพิบัติ

3. มาตรการด้านแรงงาน

กระทรวงแรงงานดำเนินมาตรการด้านแรงงานเพื่อป้องกันและบรรเทาการเลิกจ้าง ดังนี้

3.1 โครงการป้องกันและบรรเทาการเลิกจ้าง เพื่อช่วยสนับสนุนให้นายจ้างมีกำลังที่จะจ่ายค่าจ้างให้ลูกจ้างของตน แต่ทั้งนี้ ต้องมีข้อตกลงร่วมกันว่าจะไม่เลิกจ้างลูกจ้าง รวมทั้งการจ่ายค่าจ้างนั้นต้องจ่ายไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของค่าจ้างเดิม โดยกระทรวงแรงงานจะไปช่วยสมทบการจ่ายค่าจ้างของนายจ้างให้ลูกจ้างรายละ 2,000 บาท เป็นเวลา 3 เดือน

3.2 โครงการ “เพื่อนช่วยเพื่อน” สถานประกอบการกิจการประสบอุทกภัย เพื่อให้ลูกจ้างที่ไม่ได้ทำงานช่วงประสบภัยได้มีงานทำที่สถานประกอบการอื่น โดยขอความร่วมมือสถานประกอบการที่ไม่ได้รับผลกระทบ เปิดรับลูกจ้างที่

ได้รับความเดือดร้อนเข้าทำงานในระยะสั้น ตามสภาพของงานในสถานประกอบกิจการนั้นๆ ได้ เพื่อให้ลูกจ้างมีงานทำไปพลางก่อน และมีรายได้ตามปกติ

3.3 การลดอัตราการจัดเก็บเงินสมทบประกันสังคม โดยกฎกระทรวงกำหนดอัตราเงินสมทบกองทุนประกันสังคม พ.ศ. 2555 ได้ลดอัตราเงินสมทบที่ให้นายจ้าง ลูกจ้างผู้ประกันตนมาตรา 33 เป็นระยะเวลา 1 ปี ในปี 2555 มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2555

4. มาตรการด้านภาษีและสิทธิประโยชน์

กระทรวงการคลังโดยกรมสรรพากรดำเนินมาตรการด้านภาษีสำหรับผู้ประกอบการที่ประสบอุทกภัย โดยการยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับเงินชดเชยที่ผู้ประสบอุทกภัยได้รับจากภาครัฐ อีกทั้งยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับค่าสินไหมทดแทนที่ผู้ประสบอุทกภัยได้รับการประกันภัยเพื่อชดเชยความเสียหายดังกล่าวเฉพาะส่วนที่เกินมูลค่าต้นทุนของทรัพย์สินที่เหลือจากการหักค่าสึกหรอหรือค่าเสื่อมราคาแล้ว อีกทั้งยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่นำสินค้าไปบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย และขยายกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีอากรแก่ผู้ประกอบการในท้องที่ที่ประสบอุทกภัยโดยไม่ต้องเสียเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม และค่าปรับอาญา

5. มาตรการอื่นๆ ได้แก่

กระทรวงอุตสาหกรรม ดำเนินการ

5.1 โครงการคลินิกอุตสาหกรรม เพื่อการฟื้นฟูสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย เพื่อช่วยเหลือให้สถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน ภาคการผลิตและที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการผลิตนอกนิคมอุตสาหกรรมที่ประสบอุทกภัย สามารถพลิกฟื้นสู่ระบบการผลิตและการประกอบการปกติโดยเร็วที่สุด ในเบื้องต้นได้ทำการสำรวจสถานประกอบการครอบคลุมพื้นที่ 22 จังหวัดโดยมีเป้าหมายให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ประสบอุทกภัยจำนวน 5,000 ราย ซึ่งมีที่ปรึกษาจากกระทรวงอุตสาหกรรม นักวิชาการ และอาสาสมัครจากภาคเอกชน ให้คำปรึกษาแนะนำอย่างใกล้ชิด จำนวน 61 ทีม รวมจำนวนที่ปรึกษา 316 คน

- 5.2 โครงการจัดตั้งศูนย์พักพิงอุตสาหกรรม เพื่อใช้เป็นสถานที่ประกอบการผลิต
จัดเก็บเครื่องจักรอุปกรณ์และสินค้าเป็นการชั่วคราวระหว่างรอการฟื้นฟู
สถานประกอบการเดิมทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกนิคมอุตสาหกรรม ตลอดจน
ผู้ประกอบการในห่วงโซ่อุปทาน ซึ่งขณะนี้ได้จัดเตรียมพื้นที่ของส่วนราชการ
4 แห่ง นิคมอุตสาหกรรม 5 แห่ง และพื้นที่ที่จัดหาจากภาคเอกชน 1 แห่ง
ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ราชบุรี ชลบุรี ระยอง และพิษณุโลก
- 5.3 ให้คำปรึกษาแนะนำเรื่องการซ่อมแซมฟื้นฟูเครื่องจักรเมื่อเกิดอุทกภัย และ
หลังน้ำลด โดยสำนักงานทะเบียนเครื่องจักรกลาง กรมโรงงานอุตสาหกรรม
ร่วมกับ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พร้อมให้
คำปรึกษาแนะนำเรื่องการซ่อมแซมฟื้นฟูเครื่องจักรเมื่อเกิดอุทกภัย และ
หลังน้ำลด รวมทั้งได้จัดทำคู่มือการพัฒนาฟื้นฟูสภาพเครื่องจักรพร้อม
กรณีศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการซ่อมแซมฟื้นฟูเครื่องจักร
- 5.4 ประกาศยกเว้นค่าธรรมเนียมรายปีแก่สถานประกอบการ และยกเว้นไม่เก็บ
ค่าธรรมเนียมการต่อใบอนุญาตเป็นระยะเวลา 5 ปี โดยกรมโรงงาน
อุตสาหกรรม

การประเมินสถานภาพการส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภายใต้แผน
การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2554) ของประเทศไทย

บทที่ 11

การประเมินสถานภาพการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ภายใต้แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2554) ของประเทศไทย

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้ดำเนินการศึกษา สถานภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในระหว่างปี 2550 - 2553 ในประเด็นสำคัญที่สะท้อนผลลัพธ์ของการส่งเสริมตามทิศทางยุทธศาสตร์ภายใต้แผน การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2554) หรือที่เรียกว่า แผนแม่บทการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ

การดำเนินงานเริ่มต้นจากการศึกษาแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 ทบทวนเป้าประสงค์ และตัวชี้วัดทั้งในระดับยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ตลอดจนโครงการ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ของประเทศ ในระหว่างปี 2550 - 2553 รวมทั้งสิ้นจำนวน 530 โครงการ พร้อมกับการศึกษาตัวชี้วัดโดยเปรียบเทียบจากหน่วยงานในประเทศไทย 6 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม, กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, สำนักงานเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม, กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และกรมส่งเสริมการส่งออก และตัวชี้วัดในระดับสากล จาก 5 องค์กร ได้แก่ APEC (Asia-Pacific Economic Cooperation), OECD (Organization for Economic Co-operation and Development), World Bank, ASEAN (Association of South East Asian Nations) และ European Commission เพื่อนำมาประยุกต์ใช้สำหรับการ การพัฒนาตัวชี้วัดที่เหมาะสม โดยได้กำหนดนิยาม วิธีการวัด/การคำนวณ แหล่งข้อมูลที่จะใช้ ในการศึกษา รวมทั้งดำเนินการจัดประชุมระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การส่งเสริม SMEs ในการพิจารณาคัดเลือกตัวชี้วัดทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพสำหรับการ ประเมินผลสถานภาพด้านการส่งเสริม SMEs ของไทย และดำเนินการจัดเก็บรวบรวม ข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิที่เกี่ยวข้องเพื่อการประเมินผล

จากกระบวนการดำเนินงานที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อสะท้อนผลลัพธ์ของการพัฒนาตามทิศทางของยุทธศาสตร์แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ใน 2 ส่วน คือ 1) ข้อมูลสถิติภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ 2) ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจสถานภาพของกิจการ SMEs ซึ่งจะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการวิเคราะห์ผลการพัฒนาที่ครอบคลุมตัวชี้วัดผลลัพธ์เป็นรายยุทธศาสตร์ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นกิจการ SMEs ที่จดทะเบียนนิติบุคคล จำนวน 1,202 ตัวอย่าง จำแนกกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะวิสาหกิจ ดังนี้ ภาคการผลิต จำนวน 400 ตัวอย่าง ภาคการค้าและซ่อมบำรุง จำนวน 401 ตัวอย่าง และ ภาคบริการ จำนวน 401 ตัวอย่าง

โดยมีประเด็นสถานภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในปี 2550 - 2553 ภายใต้แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ (Capacity Building)

- ประเด็นการพัฒนาด้านมาตรฐานสถานประกอบการ** จากผลการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นนิติบุคคล จำนวน 1,202 ตัวอย่าง สะท้อนให้เห็นว่า ในด้านการได้รับการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการ อาทิเช่น Q-Mark, ISO มีผู้ประกอบการ SMEs เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ขอรับการรับรองและได้รับการรับรองเพียงร้อยละ 10.7 โดยผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับสากล และใช้ที่ปรึกษาจากหน่วยงานภาครัฐช่วยดำเนินงานเป็นหลัก ในขณะที่ผู้ประกอบการบางส่วนใช้ความรู้และความสามารถของตนเอง ในส่วนของมาตรฐานสถานประกอบการของไทย มีการจำแนกเป็น 4 ด้าน โดยผู้ประกอบการ SMEs ได้รับการรับรองสูงเป็นอันดับหนึ่ง คือ ด้านคุณภาพ รองลงมา ด้านสุขอนามัยและความปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมตามลำดับ และเมื่อพิจารณาการดำเนินการขอรับการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.4) ไม่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ ในขณะที่ผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาและอุปสรรค (ร้อยละ 30.6) เห็นว่า การขอรับการรับรองมาตรฐานมีค่าใช้จ่ายที่สูง ผู้บริหารกิจการมีความรู้ไม่เพียงพอ และการให้บริการของภาครัฐในการให้การรับรองมีความล่าช้า ตามลำดับ

- **ประเด็นการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ** ผลจากการศึกษาข้อมูลโครงการของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริม SMEs พบว่า ในช่วงปี 2550 - 2553 มีโครงการที่สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 120 โครงการ มีผู้ประกอบการ SMEs ได้รับการส่งเสริม 31,945 วิชาหกิจ หรือเฉลี่ยประมาณ 7,986 รายต่อปี และบุคลากรได้รับการส่งเสริม 1,176,419 คน หรือเฉลี่ยประมาณ 294,105 คนต่อปี

- **ประเด็นการเข้าถึงตลาดต่างประเทศ** จากผลการศึกษาข้อมูลการส่งออกของ SMEs ไทย ปี 2550 - 2553 พบว่า มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยของการส่งออกรวมของ SME คิดเป็นร้อยละ 3.63 โดยสาขาเป้าหมายที่มีอัตราการเติบโตของการส่งออกในปี 2553 สูงสุดใน 3 ลำดับแรก โดยลำดับที่หนึ่ง คือ สาขายางและของทำด้วยยาง รองลงมา คือ สาขาพลาสติก และของทำด้วยพลาสติก ลำดับที่สาม คือ เครื่องจักรและคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ และพบว่าผู้ประกอบการที่ส่งออกส่วนใหญ่มีตลาดหรือลูกค้าภายในประเทศเป็นหลัก มีเพียงบางส่วนที่สามารถส่งออกตลาดต่างประเทศหรือมีลูกค้าต่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ที่มีความสามารถส่งออกส่วนใหญ่เป็นตลาดส่งออก 10-50%

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในการผลิต

- **ประเด็นโครงสร้างการผลิตของผู้ประกอบการ SMEs ไทย** ผลจากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs พบว่า ส่วนใหญ่ ผู้ประกอบการ SMEs ผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก โดยเป็นการผลิตเพื่อการส่งออกในสัดส่วนที่น้อย และรูปแบบของการผลิตส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายเอง (OBM)

- **ประเด็นการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs และบุคลากร ในการดำเนินธุรกิจของ SMEs ภาคการผลิต** ผลจากการศึกษาผลการดำเนินงานของหน่วยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในช่วงปี 2550-2553 พบว่า มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิต มีจำนวน 114 โครงการ ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับการส่งเสริม 17,027 วิชาหกิจ หรือเฉลี่ยประมาณ 4,257 รายต่อปี และบุคลากรได้รับการส่งเสริม 65,681 คน หรือเฉลี่ยประมาณ 16,420 คนต่อปี

- **ประเด็นการได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ SMEs ภาคการผลิต** จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิตที่เป็นนิติบุคคล จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่าผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิตส่วนน้อยที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ใน

ระดับประเทศและต่างประเทศ โดยมีเพียง 88 ราย หรือ ร้อยละ 22.0 เท่านั้น และเป็น การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในระดับประเทศเป็นหลัก

- **ประเด็นการทำวิจัยเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์** จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิต จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า ในประเด็นเรื่องการทำวิจัยเพื่อการพัฒนา ผลิตภัณฑ์ เช่น การออกแบบ-พัฒนา ผลิตภัณฑ์ และ บรรจุภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการ ลูกค้า การปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า และการพัฒนาสูตร โดยการเปลี่ยน วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต เป็นต้น ผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิตมีเพียงส่วนน้อยที่มี การวิจัยและพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 24.7 โดยผู้ประกอบการ SMEs ที่มีการทำวิจัยและพัฒนา ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการเอง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า

- **ประเด็นการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs และบุคลากร ในการดำเนิน ธุรกิจของ SMEs ภาคการค้า** ผลจากการศึกษาผลการดำเนินงานของหน่วยที่เกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริม SMEs ในช่วงปี 2550 - 2553 พบว่ามีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนา ผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการค้า มีจำนวน 13 โครงการ ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับการ ส่งเสริม 123 วิสาหกิจ หรือเฉลี่ยประมาณ 31 รายต่อปี และบุคลากรได้รับการส่งเสริม 4,428 คน หรือเฉลี่ยประมาณ 1,107 คนต่อปี

- **ประเด็นการได้รับผลกระทบจากธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ของ SMEs ภาคการค้า** จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการค้า จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่าผู้ประกอบการ SMEs ภาคการค้าส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบในด้านลบ ร้อยละ 62.8 รองลงมา ไม่ได้รับผลกระทบ ร้อยละ 36.7 และจำนวนน้อยมากที่ได้รับประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 0.5 โดยผลกระทบใน ด้านลบที่ผู้ประกอบการภาคการค้าได้รับมากที่สุด คือ การมีร้านค้าคู่แข่งมากขึ้น และเมื่อ สอบถามถึงประเด็นความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐเพื่อป้องกันหรือลดผลกระทบธุรกิจค้าปลีกขนาดใหญ่ พบว่า มีความต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐ คิดเป็นร้อยละ 52.8 โดย ประเด็นหลักๆ ที่ผู้ประกอบการ SMEs ภาคการค้าต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐสูงสุด คือ ด้านการเงิน รองลงมาด้านการตลาด และด้านการจัดการ ด้านกฎระเบียบจากภาครัฐและ ด้านบุคลากร ตามลำดับ

- **ประเด็นการใช้อินเทอร์เน็ตหรือ E-Commerce เพื่อดำเนินธุรกิจของภาคการค้า**

จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการค้า จำนวน 401 ตัวอย่าง ในประเด็นการใช้ อินเทอร์เน็ตเพื่อการดำเนินธุรกิจการค้า ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ร้านค้าและสินค้า การซื้อ-ขายสินค้า Online ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือที่เรียกว่า E-Commerce ปรากฏว่า SMEs ภาคการค้าส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.8 ซึ่งส่วนใหญ่เป็น SMEs ที่อยู่ในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในจำนวนนี้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ร้านค้า และสินค้าเป็นจำนวนมาก โดยมีผู้ประกอบการที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสั่งซื้อสินค้าและจำหน่าย สินค้า Online หรือ E-Commerce ในจำนวนที่น้อยกว่า และเมื่อสอบถามถึงเหตุผลสำคัญที่ ผู้ประกอบการ SMEs ภาคการค้า นำเอา E-Commerce มาใช้ในการดำเนินธุรกิจ พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ เห็นว่า มีความสะดวกและประหยัดเวลามากที่สุด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

- **ประเด็นการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs และบุคลากร ในการดำเนิน ธุรกิจของ SMEs ภาคบริการ** ผลจากการศึกษาผลการดำเนินงานของหน่วยที่เกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริม SMEs ในช่วงปี 2550 - 2553 พบว่ามีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนา ผู้ประกอบการ SMEs ในภาคบริการ มีจำนวน 15 โครงการ ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับการ ส่งเสริม 651 วิสาหกิจ หรือเฉลี่ยประมาณ 163 รายต่อปี และบุคลากรได้รับการส่งเสริม 287,801 คน หรือเฉลี่ยประมาณ 71,950 คนต่อปี

- **ประเด็นการใช้ ICT ในการบริหารจัดการธุรกิจของภาคบริการ** ผลจากการสำรวจ ผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ จำนวน 401 ตัวอย่าง พบว่าผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการส่วนใหญ่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศหรือคอมพิวเตอร์ในการดำเนินธุรกิจสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 95.5 ส่วนใหญ่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน เพิ่มภาพลักษณ์ขององค์กรให้ดีขึ้น สำหรับรูปแบบการใช้สารสนเทศในการบริหารจัดการธุรกิจ ของผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ ใน 3 ลำดับแรก คือ ระบบบัญชี ระบบเงินเดือน และ ระบบซื้อขาย โดยมีประเภทซอฟต์แวร์ที่ใช้ในการดำเนินธุรกิจ ลำดับแรก คือ ซอฟต์แวร์ สำเร็จรูป (เช่น Microsoft Office)

- **ประเด็นการนำแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ของภาคบริการ** ผลจากสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ จำนวน 401 ตัวอย่าง พบว่าผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการส่วนใหญ่ไม่ทราบข้อมูลข่าวสารในการนำแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์ ร้อยละ 71.1 และประเด็นที่มีการนำแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ในเชิงพาณิชย์เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์ ลำดับแรกได้แก่ ด้านการตลาดวัฒนธรรมและธรรมชาติ รองลงมา งานสร้างสรรค์และออกแบบ ด้านสื่อ และ ด้านศิลปะตามลำดับ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น

- **ประเด็นการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs และบุคลากร ในการดำเนินธุรกิจของ SMEs ในภูมิภาค** ผลจากการศึกษาผลการดำเนินงานของหน่วยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในช่วงปี 2550 - 2553 พบว่ามีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ในภูมิภาค มีจำนวน 86 โครงการ ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับการส่งเสริม 61,040 วิสาหกิจ หรือเฉลี่ยประมาณ 15,260 รายต่อปี และบุคลากรได้รับการส่งเสริม 1,417,034 คน หรือเฉลี่ยประมาณ 354,259 คนต่อปี

- **ประเด็นการได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของ SMEs ในภูมิภาค** จากการศึกษพบว่ามาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ระหว่างปี 2550 - 2553 มีผู้ได้รับการรับรอง 15,145 ราย ส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5,150 ราย รองลงมา ภาคกลาง จำนวน 4,966 ราย ภาคเหนือ จำนวน 3,364 ราย ภาคใต้ จำนวน 1,287 ราย และจำนวนผู้ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานน้อยที่สุดในภาคตะวันออก จำนวน 378 ราย

- **ประเด็นเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) ของผู้ประกอบการ SMEs ในภูมิภาค** จากการศึกษาในเรื่องของเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) ของผู้ประกอบการ SMEs พบว่ามีการจัดเก็บข้อมูลใน 2 ภาคอุตสาหกรรม คือ ภาคการผลิต จำนวน 113 เครือข่าย และเครือข่ายภาคบริการ จำนวน 11 เครือข่าย โดยส่วนใหญ่เครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) ของผู้ประกอบการ SMEs อยู่ในภาคเหนือ จำนวน 41 เครือข่าย รองลงมา ภาคกลาง จำนวน 30 เครือข่าย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 28 เครือข่าย ภาคใต้ จำนวน 19 เครือข่าย และจำนวนเครือข่ายวิสาหกิจที่มีการรวมตัวน้อยที่สุดในภาคตะวันออก จำนวน 6 เครือข่าย

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs

- ประเด็นการเข้าถึงแหล่งบริการทางการเงิน** จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 1,202 ตัวอย่าง ในประเด็นการเข้าถึงแหล่งบริการทางการเงิน พบว่าส่วนใหญ่มีผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่เคยขอรับบริการทางการเงิน ร้อยละ 50.6 สาเหตุหลัก คือผู้ประกอบการ SMEs มีเงินทุนของกิจการเพียงพอ และผู้ประกอบการ SMEs ที่เคยใช้บริการทางการเงินจากองค์กรทางการเงิน ร้อยละ 41.8 โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการภาคการผลิต โดยประเภทบริการทางการเงินที่ผู้ประกอบการ SMEs ขอรับบริการ ในภาพรวมพบว่าส่วนใหญ่ใช้บริการเบิกเงินเกินบัญชี (O/D) มากที่สุด ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการทางการเงินส่วนใหญ่ใช้เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนในธุรกิจ และผู้ประกอบการ SMEs ที่เคยขอรับบริการแต่ไม่เคยได้รับการอนุมัติเลย ร้อยละ 7.6 ทั้งนี้เนื่องจากขาดหลักทรัพย์ในการค้ำประกัน

ปัญหาและอุปสรรคในการขอรับบริการทางการเงิน พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ที่มีปัญหาในการขอรับบริการทางการเงิน คิดเป็นร้อยละ 40.64 ส่วนใหญ่มีปัญหาการได้รับวงเงินน้อย ไม่เพียงพอต่อการใช้ในกิจการ รองลงมาเกิดจากความล่าช้าในการอนุมัติ และการขาดหลักประกันเงินกู้

- ประเด็นการใช้เทคโนโลยีและการวิจัยพัฒนา** จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในประเด็นการเข้าถึงและใช้บริการทางเทคโนโลยีจากแหล่งบริการทางเทคโนโลยี รวมทั้งการวิจัยและพัฒนา ในภาคการผลิต และภาคบริการ จำนวน 801 ตัวอย่าง พบว่าผู้ประกอบการ SMEs ส่วนน้อยที่เคยใช้บริการ คิดเป็นร้อยละ 15.5 ซึ่งผู้ประกอบการ SMEs ที่ใช้บริการจะอยู่ในภาคการผลิตมากกว่าภาคบริการ โดยในส่วนของผู้ประกอบการ SMEs ที่เคยใช้บริการ ในภาพรวมส่วนใหญ่เข้าถึงแหล่งบริการทางเทคโนโลยีประเภทห้องปฏิบัติการ ในรูปแบบการทดสอบ / ตรวจสอบสินค้า

สำหรับปัญหาหลักในการเข้าถึงและการใช้บริการจากแหล่งบริการทางเทคโนโลยี ใน 3 ลำดับแรกพบว่า ลำดับที่ 1 เป็นเรื่องของความไม่เพียงพอของแหล่งที่ให้บริการทางเทคโนโลยี ลำดับที่ 2 บริการที่มีอยู่ของแต่ละที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้บริการ และลำดับที่ 3 ไม่รู้จักแหล่งบริการทางเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความต้องการ

- **ประเด็นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและกฎระเบียบภาครัฐ** จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 1,202 ราย ในประเด็นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและกฎระเบียบภาครัฐ พบว่าในภาพรวมมีผู้ประกอบการ SMEs มีความตระหนักรู้ว่าหน่วยงานภาครัฐมีการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร และกฎระเบียบของภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 75.8 แต่ในขณะที่ผู้ประกอบการตระหนักรู้ส่วนน้อยที่เคยใช้บริการ โดยประเภทของบริการที่ผู้ประกอบการ SMEs เคยใช้บริการมากที่สุด คือ ด้านการตลาด ด้านการผลิต และด้านการเงินตามลำดับ

- **ประเด็นการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยเอื้อแก่ผู้ประกอบการ SMEs และบุคลากร ในการดำเนินธุรกิจ** ผลจากการศึกษาผลการดำเนินงานของหน่วยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ในช่วงปี 2550 - 2553 พบว่า มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาปัจจัยเอื้อแก่ผู้ประกอบการ SMEs และบุคลากร ในการดำเนินธุรกิจ มีจำนวน 182 โครงการ ผู้ประกอบการ SMEs ได้รับการส่งเสริม 161,382 วิสาหกิจ หรือเฉลี่ยประมาณ 40,346 รายต่อปี และบุคลากร ได้รับการส่งเสริม 3,179,617 คน หรือเฉลี่ยประมาณ 794,904 คนต่อปี

สรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม ปีงบประมาณ 2554
ตามกรอบแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2554)

บทที่ 12

สรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม ปีงบประมาณ 2554 ตามกรอบแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2554)

การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนา SMEs ภายใต้แผนปฏิบัติการดังกล่าว สว. อาศัย กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นเครื่องมือและกลไกหลักในการผลักดัน การดำเนินงานส่งเสริม SMEs ให้เป็นไปตามทิศทางของแผนแม่บทการส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ ด้วยการสนับสนุนงบประมาณดำเนินโครงการภายใต้ กรอบแผนปฏิบัติการฯ ประจำปี ไปยังหน่วยงานปฏิบัติที่มีความพร้อมและประสงค์เข้าร่วม ดำเนินโครงการส่งเสริม SMEs พร้อมทั้งได้ดำเนินการติดตามผลความคืบหน้าและผลการ ดำเนินงานโครงการของหน่วยงานปฏิบัติที่ได้รับงบประมาณฯ เป็นประจำทุกปี เพื่อให้การส่งเสริม SMEs มีข้อมูลสนับสนุนที่เพียงพอต่อการสะท้อนภาพการดำเนินงานโครงการ ไปจนถึงปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดในกระบวนการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะมีประโยชน์ อย่างมากต่อการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงในเชิงของการพัฒนา รวมไปถึงการประเมินผลสัมฤทธิ์ เป็นรายโครงการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการนโยบายในระยะของการกำกับ ติดตาม และประเมินผล สำหรับผู้บริหารเพื่อการตัดสินใจเชิงนโยบายที่เหมาะสมต่อการดำเนินงาน ส่งเสริม SMEs ในระลอกต่อไป โดยสามารถสรุปเป็นภาพรวมการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SMEs ที่ใช้งบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ตลอดระยะเวลาของแผน 5 ปีในมิติของ ภาพรวมจำนวนโครงการและงบประมาณเพื่อการดำเนินโครงการ ดังต่อไปนี้

จากการรวบรวมข้อมูลภาพรวมการดำเนินงานโครงการด้านการส่งเสริม SMEs จำแนก ตามกรอบยุทธศาสตร์ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2554) ในส่วนที่ใช้งบประมาณดำเนินโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (งบประมาณในกองทุนส่งเสริม SMEs) ตลอดช่วงระยะเวลาของ แผนตั้งแต่ พ.ศ. 2550 - 2554 มีจำนวนโครงการเพื่อการส่งเสริม SMEs ทั้งสิ้นจำนวน 260

โครงการ ด้วยงบประมาณดำเนินการรวมทั้งสิ้น 4,224.06 ล้านบาท โดยสามารถสรุปผลการดำเนินโครงการจำแนกตามทิศทางการส่งเสริม SMEs ในมิติของจำนวนโครงการและงบประมาณเพื่อการดำเนินงานส่งเสริมได้ดังนี้

1) โครงการด้านการสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs (ยุทธศาสตร์ที่ 1) มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 25 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 9.6 ของโครงการทั้งหมด และมีงบประมาณเพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs รวม 775.26 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.4 ของงบประมาณรวมตลอดทั้งแผนปฏิบัติการฯ

2) โครงการด้านการพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านนวัตกรรมของ SMEs ในภาคการผลิต (ยุทธศาสตร์ที่ 2) มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 94 โครงการ (ร้อยละ 36.2) และมีงบประมาณส่งเสริม SMEs รวมทั้งสิ้น 1,121.94 ล้านบาท (ร้อยละ 26.6)

3) โครงการด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบต่อในภาคการค้า (ยุทธศาสตร์ที่ 3) มีจำนวนโครงการรวมทั้งสิ้น 8 โครงการ (ร้อยละ 3.1) และมีงบประมาณดำเนินการโครงการ 67.28 ล้านบาท (ร้อยละ 1.6)

4) โครงการด้านการส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม (ยุทธศาสตร์ที่ 4) มีจำนวนโครงการรวมทั้งสิ้น 14 โครงการ (ร้อยละ 5.4) และมีงบประมาณดำเนินการ 160.73 ล้านบาท (ร้อยละ 3.8)

5) โครงการด้านการส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น (ยุทธศาสตร์ที่ 5) มีโครงการรวมทั้งสิ้น 52 โครงการ (ร้อยละ 20.0) และมีงบประมาณดำเนินการโครงการ 644.10 ล้านบาท (ร้อยละ 15.2)

6) โครงการด้านการพัฒนาปัจจัยเอื้อเพื่อการดำเนินธุรกิจของ SMEs (ยุทธศาสตร์ 6) มีโครงการรวมทั้งสิ้น 67 โครงการ (ร้อยละ 25.8) และมีงบประมาณดำเนินการโครงการ 1,454.75 ล้านบาท (ร้อยละ 34.4)

สำหรับการติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SMEs ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 ของหน่วยงานร่วมดำเนินการที่ใช้งบประมาณจากกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ณ สิ้นเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 ปรากฏว่า มีโครงการส่งเสริม SMEs ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของแผนฯ จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ (ตามรายละเอียดการวิเคราะห์ภาพรวมการส่งเสริม SMEs ข้างต้น) ซึ่งการดำเนินโครงการเพื่อการส่งเสริม SMEs หน่วยร่วมดำเนินงานได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามแผนการดำเนินงาน จำนวน 16 โครงการ งบประมาณรวมทั้งสิ้น

204.76 ล้านบาท โดยมีอีกจำนวน 2 โครงการที่ได้มีการขยายระยะเวลาดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

การพิจารณาถึงผลวิเคราะห์ในมิติด้านผลของการพัฒนา SMEs ที่เกิดขึ้นในระดับต่างๆ ที่สำคัญ 4 ด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาระดับบุคคล การพัฒนาระดับวิสาหกิจ การพัฒนาทางด้านผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ SMEs โดยมีรายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังนี้

การพัฒนาระดับบุคคล เป็นการวิเคราะห์ผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการหรือบุคลากร ลูกจ้างแรงงานในสถานประกอบการ รวมไปถึงผู้ที่สนใจจะเป็นผู้ประกอบการใหม่ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม SMEs ด้านต่างๆ ที่ได้รับการถ่ายทอดพัฒนาองค์ความรู้ทักษะ ด้านการบริหารธุรกิจ ทั้งที่เป็นองค์ความรู้ทั่วไปและองค์ความรู้เฉพาะด้านเฉพาะสาขา ด้วยการสัมมนา ฝึกอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีผู้ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการจำนวน 13,806 ราย

การพัฒนาระดับวิสาหกิจ เป็นการวิเคราะห์ผลการพัฒนาที่ช่วยให้วิสาหกิจหรือกิจการ SMEs ได้พัฒนาศักยภาพทางธุรกิจด้วยกระบวนการให้บริการปรึกษาแนะนำรวมถึงปรึกษาแนะนำเชิงลึกในด้านการดำเนินธุรกิจด้านต่างๆ ทั้งภาพรวมและเฉพาะธุรกิจ โดยมี SMEs ได้รับประโยชน์ จำนวน 1,220 กิจการ รวมทั้งการส่งเสริมยังช่วยให้เกิดการรวมกลุ่มและการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายของผู้ประกอบการทั้งในรูปของกลุ่มผู้ผลิตชุมชน 28 กลุ่ม และเครือข่ายผู้ประกอบการ 5 เครือข่าย

การพัฒนาทางด้านผลิตภัณฑ์ นวัตกรรม และทรัพย์สินทางปัญญา เป็นการวิเคราะห์ผลการส่งเสริม SMEs ของโครงการที่มีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ รวมไปถึงการสร้างนวัตกรรมใหม่จนนำไปสู่การจดทรัพย์สินทางปัญญาในสินค้าและบริการของผู้ประกอบการ โดยการดำเนินงานโครงการส่งเสริม SMEs ที่ใช้งบประมาณแผนปฏิบัติการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2554 ได้มีส่วนช่วยให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ใหม่ที่มีความเหมาะสมต่อความต้องการของตลาด อาทิเช่น เสื้อผ้าแฟชั่น บรรจุภัณฑ์สำหรับสินค้าผักและผลไม้ ผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก เป็นต้น โดยมีจำนวน 1,147 ผลิตภัณฑ์

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจ SMEs เป็นการวิเคราะห์ผลการส่งเสริม SMEs ที่มีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินธุรกิจของ SMEs มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจของ SMEs ซึ่งการดำเนินโครงการส่งเสริม SMEs ที่ใช้งบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ปี 2554 นี้ ได้มีส่วนช่วยสนับสนุนให้ธุรกิจ SMEs สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 1) ดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการให้คำปรึกษาแนะนำ SMEs โดยมีรูปแบบแนวทางในการให้คำปรึกษาแนะนำ 9 ด้าน เพื่อช่วยแก้ปัญหาและส่งเสริมการดำเนินธุรกิจของ SMEs
- 2) จัดตั้งสหกรณ์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรับซื้อและจัดจำหน่ายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการค้าในกิจการแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา 1 แห่ง
- 3) จัดทำระบบฐานข้อมูลของผู้ให้บริการโลจิสติกส์และผู้ประกอบการ SMEs ในธุรกิจผักและผลไม้
- 4) ดำเนินงานจัดทำแผนธุรกิจชุมชนในจังหวัดยะลา จำนวน 8 แผนงาน
- 5) ดำเนินการสนับสนุนด้านการตลาดด้วยการจัดคู่เจรจาการค้า (Business Matching) และประชุมด้านการเจรจาการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน มี SMEs เข้าร่วม 447 กิจการ